

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

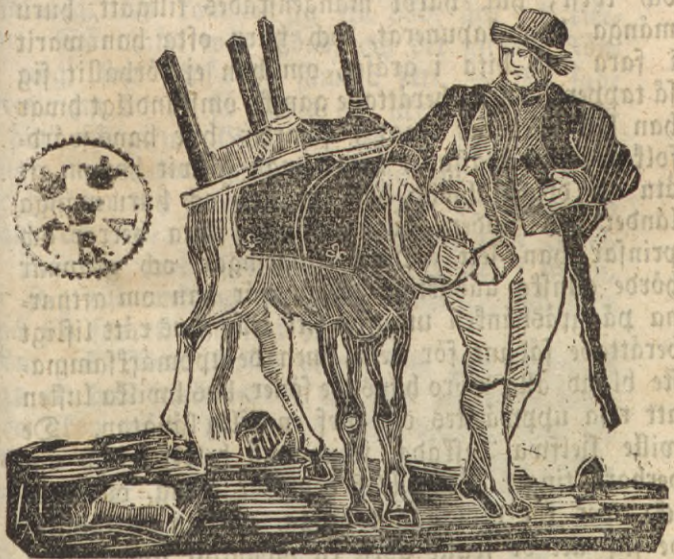

Infäst.

Folk-Sagor

17.

**Sjelfdnkande Bordet,
Guld=Åsnan
och
Danfande Knölpåten.**

Kalmar.

Hos Ströhm & Bröder Westin. 1834.

Frögn 2. Abt.

Den gamle fader Welten bodde i byn Krikskraks, han war nu en duktig bonde och hade förut länge varit en fack soldat, som skrämmorna och ärren i hans ansigte noga bewisade. Hans hustru war död, men hans söner lefde ännu; de woro Jöns, Taffel och Wärten.

Den gamle fader Welten berättade gerna om sina slagtingar, wakhållningar, om sin hunger och törst; hur hårdt mångensstädes tillgått, huru många han kapunerat, och huru ofta han varit i fara att bita i gräset, om han ej förhållit sig så tappert. Han berättade ganska omständligt hwar han här eller der legat i qvarter, hur hans wårdfolk varit beskaffade, hwad man gifwit honom att äta och dricka, hwad han språkat, och huru många länder och städer, huru många stora herrar och prinsar han sett. Hans slagtingar och grannar hörde ganska andåktigt derpå, när han om aftnarna på gräsbänken utanför sitt lilla hus rått lifligt berättade sådant för dem; men de uppmärksammasse bland alla woro hans tre söner, hes hwilka lusten att resa uppväcktes och blef en liflig längtan. De wille sjelfwa besläda så många herrliga och underbara ting. Byen blef dem för trång, och hade icke mer för dem något behag, emedan de inbillade sig att de skulle göra en owanligt stor lycka i werlden.

Den äldsta sonen Jöns sade derföre till sin far:

ag will och jag måste ut i werlden, hwarom du berättat oss så mycket, jag trifs icke längre hemma, var god och gif mig mitt moderne-arsf. — Jöns, sade fadren, blif hemma ännu ett eller två år och vandra sedan ut i werlden, om du då ännu så vill, ty du är i sanning något dum, och de narra och bedraga dig säkert. Men fadren måtte nu ta så förnuftigt han wille, så blef Jöns ändå Jöns, och mente att ingen skulle narra honom, ty ertill wore han för klok och slipad, och wore han nu också litet dum, så skulle han wäl ändå bli en förståndig man genom sina resor, ty han tänkte helt enfaldigt, att om man wore aldrig så dum, så blefwe man likwäl genom resor måkta klok och förståndig, och komme sig till både ära och rikedom. Så tänkte vår Jöns, och det gifwes Jönser nog, som tänka på samma sätt. — Nu sade fadren: om du är så enwis och icke låter öfvertala dig, så gifwe Gud att det går lyckligt, men många nog komma wäl att draga dig wid näsan. Där har du ditt moderne-arsf. — Ah! dra mig wid näsan, då skola de wara bra slipade, sade Jöns, och stoppade med sjelfförnöjelse sitt ars i fickan, som steg till omkring 30 a 40 riksdaler, och sade derpå sin far ett wänligt farwål.

Nu gick Jöns första dagen som han tyckte så långt att han snart trodde sig wid werldens ände. En skog mötte honom en liten dwärg, med ett kort och långt stagg, som sade: God afton Jöns, hwart ämnar du dig? Ut i werlden, sade Jöns; jag har redan gått hela werlden omkring. — Du öfks mig wara en duktig gösse, sade den lille mannen, och lär nog slå dig igenom. Ja, ja, sa Jöns, dumdrygt skrattande, det tror jag nog också. Men, sade den lille mannen, när man re-

ser, måste man äfwen äta och dricka, annars blir man snart kraftlös och kommer slutligen icke ur stället; gif mig ditt arf, så ger jag dig ett bord som heter Duf opp bord, och när du säger det: så dukar det sig sjelft, och all den mat och alla de drycker du önskar dig stå genast derpå.

Ett sådant bord behagade, som man kan tänka, wår Jöns öfvermåttan, och han ingick i bytet, ty nu kunde han äta och dricka hwad han wille och det alla stunder på dagen, ty wår Jöns hade alltid god aptit, och åt gerna det som war godt, emedan han hade så fin smak, att han förstod skilja rökt skinka från potatis, och öl från kaffe, om han också blundade.

Den lille mannen förde Jöns ett par hundra steg in i skogen. Der stod en liten koja, byggd af mossor och bark. När Jöns inträdde kunde han af förwåning ej framföra ett enda ord, ty aftonsolen inbröt genom ett fönster af idel ädla stenar utaf alla färger. Golvvet war belagdt med sammetsmattor, broderade med rosor af silfwer- och guldtråd, och wäggarna woro en enda stor spegel, i hwilken blott guld och ädla stenar skimrade. Kojans tak tycktes så högt och blått som himlahwalfwet, och stjerner skimrade derpå. Men i denna praktfulla koja fanns intet annat husgeråd än en stol och ett bord af simpelt träd.

Der ser du bordet Duf opp! tag ut och försök det, och om bytet ångrar dig, så bär det åter in, och jag ger dig arfwet tillbaka.

Jöns försökte bordet och sade: Duf opp bord! och se bordet war dukadt, och i dess fyra hörn stodo fyra kristallflaskor med kostligt muntrande win och midt på bordet sågos de förträffligaste rätter, och Jöns, som hade stark matlust och goda tän-

der åt och drack tappert, ty i alla sina dagar hade han aldrig spizat så kräsligt. — Så sannt jag lefwer, sade Töns, då han hade ätit sig mätt, den gamle dwärgen är likwäl en åsna som ger ett sådant bord för lumpna 30 riksdalers arf, på två veckor will jag taga mina penningar igen, ishinnerhet om jag bjuder gäster.

Handtwerkaregesällen kommo wandrande hans wäg fram, och han bjöd dem samtliga till sitt bord, alla blefwo mätta af rätterna och muntra af winet, och sent på aftonen tog Töns affked af dwärgen och sade: det blir wid vårt byte, ni får mitt arf och jag edert bord; derpå wandrade han den wägen han kommit, otålig att hemkomma och wisa sin goda handel för far, bröder slägt och wänner. Nu skall det bli ett kalasande, tänkte Töns. Wid affskedet ropade dwärgen efter honom: akta dig Töns, att man ej narrar bordet från dig! — Tugen fara, går nog för sig, sade Töns och bjöd ännu ett farwål.

Snart gick han in på ett wårdsåhus, der han med många höflighetsbetygelsor mottogs af wården; likwäl förekom det denne besynnerligt att den dumma Töns, som i alla fall icke såg klokt ut, bar ett gammalt bord på ryggen; men som han war wård och skyldig sina gäster höflighet, lät han icke märka sig, och sade: högt ärade herr gäst, ni måste i afton nöja er med rätt ringa undsfagnad. — Ha, ha, ha! så dåligt skall det ändå inte bli, sade Töns, ni skall hålla till godo med mig, wänta skall ni få se. Duk opp bord! sade Töns, sedan han hade satt bordet midt på golfwet, och i samma ögonblick war bordet betäckt med en wacker och ren duk, stekar och pastej, winer och bakelser stodo der i en prydlig ordning,

och wården och wårddinnan låto ej länge bedja sig att taga plats wid bordet.

Söns hade wandrat hela dagen och hade hållit twenne duftiga mål, ett med gesällerna och de andra med wården och wårddinnan; det feltes honom således blott hwila, och att sofwa war just hans starka sida.

Wården grubblade starkt öfwer bordet. Han hade wål ett alldeles dylikt bord, men om han hundrade gånger sade till det: duka dig bord, så hade det i alla fall icke dukat sig. Åck, min gumma, sade han, ett sådant bord skulle wi ha. Så wålsmakliga rätter kan du icke laga, ett sådant win har jag i min lefnad aldrig druckit. — Åck, min gubbe, elden på spiseln, och allt beswåret, och kokerstån, allt det der kunde wi spara in; när gästerna komma behöfde de aldrig wånta, rätterna woro så goda de kunde önska sig, wi kunde gifwa det bästa köpet, alla menniskor skulle komma till oss, och innan kort wore wi stenrika. — Ja wist, sade wården suckande; men hwad hjälper det, wi hafwa ju ändå icke ett sådant bord. — Är du en Karl? nej en dummer hund, ej wård ett runstycke; du är ej klokare än den der dummer Söns, som ej hade bordt låta något märka om sitt bord, hade han blott haft för två öre förstånd. Gå, tag hans bord och ställ ditt i stället; det fårhuswudet märker det wist icke. Dråttfånget gods har inget wålsgnelse med sig och råcker icke till tredje led, sade wården. Du är ett nöt, återtog gumman, du är ju fyra gånger dummare än den dumaste oxen; lyckan flyger dig riktigt på näsan och du griper ändå icke efter henne, och om en mettwurst kommit flygande, så gapar du wål upp, men tar honort icke. Hwad gör du dig samwete öfwer, i morgon

eller öfvermorgon narrar någon bordet af den der dumma pojken, ty alla äro ej lika samwetsgranna som du.

Mannen kunde nu ej motstå all denna wälta-
lighet, isynnerhet som han hade stor lust till det
der bordet, och tänkte: min hustru har likwäl rätt.
Han gick därför till wår Söns sängkammare, lysh-
nade om han sof, och då han snarkade så att fön-
sterrutorna dallrade, woro borden lätt ombytta.

När wår Söns morgonen derpå wakenade, skyn-
dade han med bordet på ryggen hem.

Hwad? sade fadren, när han hemkom, är det
du Söns eller huru? Redan andra dagen kommer
du tillbaka. Har du redan nog länge varit ute i
werlden, eller har du kanske träffat din lycka? Ja,
kära pappa, det är just jag; jag har varit långt
borta i en stor skog, och der såg jag bara trån,
men lyckan har jag träffat, det kan ni wara säker
på, nemligen det här lilla bordet som jag köpt
för mitt arf af en liten dwärg med långt stägg.

Dumhustrud! sade fadren. Nej klokhustrud,
swarade Söns; se intet så grått på mig, ni skall
snart erfara hwad mitt bord förmår, och ni skolen
alla förundra eder. Jag skall i afton undfågnå
er alla med win, stek och andra rätter, som ni al-
drig förr smakat. Ingen kokning behöfwes, och wi
kunna bjuda slägt och wänner så många wi wilja,
utan att något skall komma att tryta. Wår Söns
tog en betydande mine på sig, och tänkte att han
hade sin klokhet att tacka för den lycka han gjort;
men så menar ju många, fastän de icke alla heta
Söns.

Besynnerligt är det likwäl, tänkte fadren, och
besinnade sig huru den dummasse spån ofta gör
den största lycka; han bjöd således utan betänkan-

de sina wänner och grannar, och Jöns höll sig rätt
dryg och förnäm, och sade för sig sjelf: de skola
nu få spårta upp mun, nåsa och öron och se hwad
jag blifwit för en man! Och detta skedde äfwen;
ty då nu alla woro samlade och Jöns framsatt
bordet, sade han: Duf upp bord! på det alla
skulle se hwad för en trollskarl han war. Men
bordet wille icke duka sig. Och nu kan man wäl
tänka huru brydd undergöraren blef. Han börja-
de gråta, men fader Welten deremot började dun-
dra som åskan och slog med sin knutna näfwe
werkliken ned mot hans ena öra, så att det blix-
rade den stackars Jöns för ögonen. Och som nu
alltid inträffar wid owäder, så förfogade sig hwar
och en hem till sitt, samt glömde ej uttala den
slåta undfågnaden och utskratta den stackars Jöns
och gubben Welten.

Men Jöns war likwäl ej så dum att han ju
icke kunnat wara ännu dummare, ty dagen derpå
tog han bordet på ryggen, gick till skogen för att
såga dwärgen att han wille göra ombytte, emedan
bordet förlorat sin undergörande egenffap. Men
nu återfann han hwarken koja eller gubbe, och alla
som han frågade, swarade att en sådan liten man
och en sådan koja aldrig funnits i skogen. Den
stackars Jöns gick sorgsen hem, men hade ännu en
klof tanke, ty han sade till sin far: I werlden
kommer jag icke långt, det märker jag redan, men
jag will blifwa er dräng och tjena för mat och
lön; antag mig. Det må så wara, swarade fa-
dern, alla kunna icke blifwa upp i werlden, war
nöjd i din by och som tjenare. Och derpå tog han
honom i sin tjenst för öfwerenskommen lön.

Täffel, Weltens andre son, tänkte: min låra
broder är werkliken något för dum ehuru han är

den äldste. Jag vill också ut i världen, men jag skall bära mig kloktare åt för att göra min lycka. Han begärde därför af sin far sitt moderne-ärfvadren bad äfwen Taffel triswas hemma; men gaf ut arfwet, da inga föreställningar hjälpte, jemte den faderliga wälsignelsen, och derpå wandrade Taffel hemifrån. Mot aftonen kom han till samma skog der Jöns träffat dwärgen. Den lille mannen som tycktes hafwa fattat tycke för den dumma slågten, war äfwen Taffel till möte. God afton Taffel, sade han, jag wet hwad du har i sinnet, och gör dig samma tillbud som din broder Jöns. Ger du mig ditt moderne-ärf, så får du af mig min "Äsna slå opp!" som är min guld-äsna. När hon slår opp, flyga idel guldmynt fram efter hennes höfwar, så att du redan första gången kan få ditt ärf tio gånger tillbaka. — Wår Taffel war icke dummare än wår Jöns, och lät ej föra sig bakom ljuset. Ja, jag will ingå i bytet, men är det wäl sannt hwad du säger? frågade han dwärgen. Nå så kom och se och försök sjelf, sade qubben, och förde derpå Taffel ett par hundrade steg längre in i skogen, der ett litet med halm betäckt stall stod, och i detta stall war guld-äsnan. Det inre war praktfullare än de herrligaste furstliga rum. Äsnan hade wäl blott hafra och hackelse i sin krubba, men denna war af idel guld, och ädla stenar lyste derpå; inem häcken låg blott hö, men det war af silfwer och äfwen skimrande af ädla stenar. Äsnan låg beqwämt utsträckt på den renaste halm. Nå försök den, sade dwärgen; såg: "Äsna slå opp." Taffel sade nu: Äsna slå opp! och hon gjorde det. Dukater och andra större guldmynt kringflögo åt alla sidor. Och som Taffel icke wille låta narra sig, så för-

nyade han försöket flera gånger. Han fann bytet förmanligt, lemnade gubben sitt arf tog åsnan, wände om och begaf sig genaste wägen hem.

Men öfwer natten måste han hwila på samma wårdehus der hans broder Jöns förlorat sitt bord. Han gick likwäl långt förständigare till wäga, och sade: för min guldåsna i stallet, och gif henne det bästa strå, god hafre och fint hö, hwarföre jag i morgon will wäl betala er. Men akta er att säga: åsna slå opp! ty det går icke wäl, det will jag säga er. Nu trodde han sig rätt säker att wården skulle taga sig till wara. Denne fick också werkligen något att grubbla på, tog sig en djupsinnig mine och förtrodde sin rådiga gumma hwad Taffel sagt honom, menande att åsnan måtte roara ett farligt och grymt djur. Hör min gubbe, sade gumman, wet du jag tror, med åsnan ar det wist på samma sätt som med bordet; låt oss försöka. Om du i natt går till stallet och igenom ett qwisthål eller springa säger till åsnan: åsna slå opp, så kan hon ju ej träffa dig, det kan du wäl förstå, din åsna. Mannen, som heller icke war utan hufwud, och när det feltes honom, lånte det utaf sin hustru, förstod nu detta rätt wäl, och då han redan en gång swebfullt beröfwat en annan sin egendom, så blef det nu lättare att göra det för andra gången. Wården gick dertfore till staldörren, och gjorde som hans gumma lärt honom. Begäret till rikedom känner inga gränser, ty i annat fall hade han ju genom bordet haft penningar och egodelar nog. Wid klart månsken såg han hur tungt den fromma åsnan sof, och att hon icke war något grymt och rytande lejon som slukar menniskor, utan blott en åsna af wanligt slag. Som hon blott ar en åsna, tänkte wården,

så vill jag försöka, och då stalldörren är wäl igenlåst, så kan hon icke komma ut och äta upp mig. Wärden wågade försöket, och ropade utanför dörren: åsna slå opp! Och åsnan gjorde det. Sedan hon stigit upp från sitt rena låger slog hon opp och då flögo idel guldmynt ur hennes hofwar, hwarester hon lade sig åter ned. Detta såg wården wid månstkenet, ty stallet war så upplyst genom sina springor och sprickor, som om det warit ett par fönster derpå. Då nu wården märkte att åsnan war så fredlig och saktmodig, fattade han mod, gick in i stallet och upplockade guldpennningarne; ja, han blef så hjeltmodig, att han ännu ett par gånger lät åsnan omgöra profwet som aflopp rätt wäl. Nå, nu ser du, min gubbe, hwilken stor olycka åsnan föröfwar, när man säger till henne slå opp, sade hans hustru då han gaf henne guldpennningarne. Utan twiswel höra bordet och åsnan tillsammans. Gå straxt till qvarn i dalen och köp en annan åsna, som liknar guldasnan, ty der finnas de af alla slag. Wärden gick genast till mjölnaren och köpte en gråskymelig mjölnareåsna för några riksdaler, samt ledde den i stallet, och guldasnan förde han i sin lada och öfwerhöljde henne med halm så att ingen kunde se henne. Hej lustigt, sade han sedan när han inkom till sin hustru, nu är allt gjordt. Nu vill jag bygga mig ett nytt wårds-hus, köpa mig ett riddaregods eller gresskap, eller ändå mera, och blifwa en rik och förnäm man, och derwid kastade han af glädje sin mössa högt upp i lusten. Nå nu ser jag att du werkligen börjar blifwa förständig, kära Michel, sade hans hustru under det hon smekte honom. Sa wist, min gumma, nu har det ingen nöd, ty förståndet kommer alltid med pen-

ningarna, och nu skall jag blifwa så klof som den klofaste, det kan du wara ganska säker om, och som han nu war wid ganska godt lynne, så trodde hon honom också derom, och sade leende: På hufwud har du alltid warit ståtligt utrustad, du allrabestfeligaste man!

Täffel begaf sig tidigt om morgonen på hemvägen, föreställde sig huru hans far skulle glädja sig, och broder Jöns bli flat. Han kom lyckligt hem. Nu måste alla slägtingar, wänner och grannar äter bjudas att se ett underverk, ehuru den något klofare pappa war föga fallen för detta skröyt, skakade på hufwudet och mente: det här blir nu det ena äsnestreet efter det andra. Nå gifwen nu noga aft, sade Täffel ganska sjelfklof, nu skall ni få se huru förständig jag warit, ni skolen storligen förundra er! När jag säger till min äsna: äsna slå opp! då slår hon opp; men ur hofwarerna flyga en myckenhet guldmünt, och ni skall få plocka opp så mycket ni will, ty jag will göra er allesamman rika och lyckliga. Det wore ganska underbart och godt, tänkte de bjudna; Gud gifwe att det icke går som med Jöns. Men just så gick det; äsnan skulle slå opp, men hon rörde sig icke, så mycket Täffel också ropade. Grannar och slägtingar skrattade redan i mjugg, och sågo rätt falskt och försmädligt på hwarandra. Nu började Täffel nyttja knytnäfvarna för att bringa det motsträf-wiga kreaturet till lydriad; han ropade tillika: äsna slå opp! och förtretad, som hon blef öfwer detta bemötande, slog hon nu werkligen opp och sparkade derwid Täffel så duktigt, att han föll omfull, utan att man såg ett enda guldmünt framkomma ur hennes hofwar. Wänner och bekanta smögo sig bort under mångfaldigt skämt, och talte

med alla menniskor om den dumma Tåffel, som den föregifna guldäsnan hade slagit både brun och blå. Tåffel behöfde blott wisa sig i byen, så ropade straxt alla barn: Tåffel, pah, ha, ha: guldäсна pa! slå opp, äsna slå opp — äsna, äsna!

Det hjälpte icke att Tåffel gick att söka dwär- gen, ty han fann honom icke; wände om ganska nedslagen och bedröfwad, och tjente från denna stund som dräng hos sin far, och när man talte om den dumma Tåffel, så wiste det minsta barn hwem som mentes.

Nu wille också den yngsta brodern Märten ut i werlden. Han hade alltid warit den förständi- gaste och estertänksamaste, men äfwen den from- maste och lydigaste. Denna gången kunde likwäl icke fadrens föreställningar och böner någonting ut- rätta. Låt mig också få wandra bort, bästa far, sade han: kanske går det bättre med mig, och om det också icke går, så tjenar jag gerna äfwen som mina bröder, er som dräng, och då äro wi hwar- andra alldeles lika. Så wandra då af i Guds namn, sade fadren, och se dig före, och dermed gaf han honom sin arfwedel. Folket i byen hade wäl mycket att säga om den gamle, dumme fadren, och trodde att han ej war rätt slug, men fadren lät också denne sonen försöka sin lycka i werlden, och wår Märten kom som hans begge bröder i stogen till den gamle dwärgen, och dwärgen sade till ho- nom: Märten, jag wet du är en redlig gösse, from och foglig. Jag will gifwa dig en gåfwa, den sista som jag ännu kan gifwa, om du ger mig din arfwedel. Här är en duktig knölpåk, och när du säger: Knölpåk war werksam! så pryglar han alla som råka ut för honom, bruna och blå, till de- du säger: Knölpåk war owerksam! och då gör

Knölpåken sedan ingen något ondt, och allt är åter lungt och stilla. I sanning jag är samme gamle gubbe, fastän du ej will tro mig, som gaf Söns bordet Duf opp och Taffel guldåsnan, och hwilka den listige wården på höjden wid ändan af stogen bedrägligt undanstulit dem. Men du tror mig wist icke. Ni ser mig alltför årlig ut, swarade Märten, jag tror er gerna; här är arfwedelen, och gif mig nu deremot knölpåken werksam och owerksam. Bytet skedde, och dwärgen förmånade Märten att taga sig wäl i akt för den bedräglige wårds huswården. Märten tog mot aftonen qwarter i wårds huset, och begärde litet bröd och dricka för några stillingar, som icke hörde till hans arf, utan som han förtjent hos sin far. Han gaf honom redligt sin arfslott, ty han tänkte: om du är en bedragare, så will likwäl jag wara årlig, ty han hade ofta hört ordspråket: "årlighet warar långst," och trodde det äfwen. När nu Märten gick till sängs och tog sin knölpåk med sig, sade han: kära folk akta er att ingen kommer i min sängkammare och säger: knölpåk war werksam, den kunde det gå rätt illa, derför will jag wara er.

Min gubbe, sade wårdsinnan, har du icke märkt något? Det är säkert ej utan betydelse, nu gäller det wäl åter något att förwåriwa; och olla goda ting äro ju tre. Ja, utan twifwel, sade wården, om man blott wiste att det afstopp wäl, och att knölpåken icke gör oss bruna och blå och till trympingar. Saken idrefaller mig likwäl betänkelig och misstänksam. Michel, du är ett nöd till des du ger upp andan, sade hans hustru med en kärlig ton. Hwilken wet om icke knölpåken tilltyndar oss mera lycka än border och guldåsnan och kanske den skulle göra oss både unga och friska, ja till och med wackra. Ja, min gumma, du kan, wet Gud, ändå ha rätt, och när han wäl insomnar stola wi begge gå upp och försöka huru det will gå. Och derpå gingo de nu båda upp, och wården sade: "knölpåk war werksam." Då for

knölpåken och mörbultade gubben och gumman öfwer oxlar, tygg, lår och ben, med ett ord hela deras kropp, och slängar: na föllo så rått som hagel och hastigt som blixten. Märten, som med föresatts hållit sig waken, hade en hjertlig glädje deraf, och ropade också: "knölpåf war fullt werksam!" Och knölpåken fördubblade derwid sin iswer och sina slag, och Märten skrattade rätt godt, ty hwart hellsit gubben och gumman sprungo undan i rummet eller i kammaren, så förföljde knölpåken dem, det hjelper icke att de slogo igen dörren för honom, ja icke en gång att de kröpo ned i källaren. Nu ropade de i sin nöd slutligen till Märten, som följde efter dem skrattande: herre, kära herre, låt den fördömde knölpåken hwila, och förbarma er öfwer oss, wi blifwa ju annars wärre mörbultade än biffstek och kalopp. Och han förbarmade sig också werkligen och sade: "knölpåf war owerksam," och kåpen tydde genast.

Nu edra bedragare, sade Märten, gif mig i morgon bordet Duf opp och guldåsnan, eller skall ni få se. Ja, ja, ja, o Gud, ja! käre nådige, barmhertige herre, ropade de tjugande, i morgon skall ni få se alltsammans. Men om morgonen sökre de undansyfter och sade, att hwad de i går tillstätt war blott af ångest och de hade alldeles icke wetat hwad de då af ångstan och sinärta talat, och förläfrade honom att de ej hade något Duf opp bord, och icke eller någon Åsna så opp. Märten gjorde sig icke den middan att wara särdeles widlyfrig och tyckte öfwerhufwud icke om mångordighet; han sade: knölpåf war werksam. Herre, käre nådige herre, för Guds skull, skrek gubben och gumman, wi hafwa ännu nog af denna natten, här ha ni bordet tillika med guldåsnan. Märten försökte om allt hade sin rikthet. Bordet dukade sig; han höll en god frukost, och wården och wårinnan måste äta med, huru de förlorat all matlust, och guldåsnan slog opp, och guldmynsten sprakade omkring som eldgnistor. Behöll penningarna för mitt nattläger, sade Märten; fastband bordet med mycken sorgfällighet på åsnans rygg, tog den tappra knölpåken i handen och kom mot altonen hem till byn med dessa trenne undergörande ring.

Så sannt jag leswer, sade fadren, är icke Märten och redan inom twenne dagar tillbaka som de andra, och har äfwen på samma sätt blifwit hemstuckad, som Jöns och Tåffel, och alla i byen skola hålla oss för narrar.

Gamla och unga woro werkligen redan församlade och

strattade, gyllade, samt tänkte att det nu åter skulle bli nå
got högst lustigt att påse, och en hel flock af de många fåra
slåtingarne, sastrar, messtrar, kusiner af båda könen, gul
taddrar, farbröder, morbröder och annan mer och mindre
tjock slägt trängde sig in i stugan för att se och höra. I
tänkte: denne är kommen med ett bord, den andre med e
äsna, och den tredje med bord och äsna tillsammans. I
måste det alltså dubbelt tillfälle att stratta.

1
2
r
o
h
g
di
ty
lä
gi
ha
får
kur
2
Det
att
twi
wål,
trym
tänks
sade
knösp
och t
och n
ha rd
och si
upp,
Kom min goda far, sade Märten, och ni mina fåra br
der, Jöns och Låffel; derwid satte han sitt bord midt i
golfvet i stugan och sade sakta till det: duk opp bord. Sen
sod bordet fullt af de herrligaste rätter, och i hwarje hörn
flaska förligt win. Men Märten bjöd icke de fåra slägt
garne och sina bekanta att delaga i måltiden. — Sedan h
strade han till guldasnan, som han tagit med sig in i stug
guldasna slå opp; och guldasnan slog upp så att guldmynt
flögo och vrade rundt omkring. Uppsamlen dem, sade M
ten till de, som woro församlade i stugan, hvilka woro fi
na för att stratta, och det behöfdes icke sägas twenne o
ger, de wiste ej huru allt tillgick, och hade blifwit gull
allvarsamma, ehuru under det de tumlade öfwer hwaror
efter guldmynten, en och hwar fick sina duktiga stötar.
hade trängt sig så många in i stugan, att ingen mer ki
infomma. Nu, sade Märten, måste jag likwäl gifwa e
liten besökning för det ni utstrattat och bespottat min far
mina bröder, och derwid sade han: knöspåk war wesk
Då dansade knöspåken lustigt och förnöjsam omkring och
förföljde de flyende genom hela byen. Den ena fick en
i sidan, den andre en släng på ryggen, den tredje ett
på näsan, och alla blewo trakterade med påkarus.

På detta särsebekommo de en mäktig stor afknig för
ten, isynnerhet som han ganska ofta bjöd dem till sitt
dukande bord; men för guldasnan hade de än större wörd
som man lätt kan tänka, ty när en äsna har guld, så
hon så wara en dubbel äsno, och är ändå ett afknings
djur, och anses fullt opp så god som en menniska. Me
knöspåken hade de den aldra mesta och djupaste wördne
det weten I ju, att kappen regerar och befäller här i we
— och dermed är vår saga slut.